

MAJ-7867

Seat No. _____

Third Year B. Com. (Non CBCS) Examination

February - 2018

Business Management : Paper - III
(Business Operation)

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 100

સૂચના : (૧) જમણી બાજુ દર્શાવેલ આંકડાઓ ગુણ દર્શાવે છે.
(૨) તમારા જવાબો મુદ્દાસર આપો.

૧ (અ) ઉત્પાદકતા એટલે શું ? તેને અસર કરતાં પરિબલો જણાવો. ૧૦
(બ) વસ્તુ વિકાસ ઉપર નોંધ લખો. ૧૦

અથવા

૧ સમય અભ્યાસ એટલે શું ? તેના ફાયદા અને ગેરફાયદાઓ વર્ણવો. ૨૦

૨ માલસામાન હેરફેર એટલે શું ? તેનાં વિવિધ સાધનો જણાવો. ૨૦

અથવા

૨ ખરીદીનું મહત્ત્વ સમજાવી ખરીદ નીતિની ચર્ચા કરો. ૨૦

૩ ઔદ્યોગિક અકસ્માત એટલે શું ? તેનાં કારણો અને અસરો જણાવી. તેને નિવારવાનાં પગલાં સૂચવો. ૨૦

અથવા

૩ (અ) ઔદ્યોગિક થાક એટલે શું ? તેની અસરો જણાવો. ૧૦

(બ) જોખમોના સંચાલનનાં માર્ગદર્શક સિદ્ધાંતો જણાવો. ૧૦

૪ (અ) ભારતમાં આયાત-નિકાસનીતિ અને વિધિની ચર્ચા કરો. ૧૦

(બ) મજૂર કલ્યાણ વિષે સવિસ્તર નોંધ લખો. ૧૦

અથવા

૪ બહુરાષ્ટ્રીય કંપનીઓનું સંચાલન એટલે શું ? તેનાં લાભાલાભ સમજાવો. ૨૦

૫	ટૂંકનોંધ લખો : (ગમે તે ચાર)	૨૦
	(૧) વસ્તુનું જીવનચક્ર	
	(૨) એ.બી.સી. વિશ્લેષણ	
	(૩) જાપાનીઝ સંચાલન શૈલી	
	(૪) જીટ કાર્યક્રમ (JIT)	
	(૫) કાર્યમાપન	
	(૬) સ્ટોક ગુણોત્તર (Stock Ratio)	
	(૭) સામાજિક સલામતી	
	(૮) પેદાશમિશ્ર	

ENGLISH VERSION

Instructions : (1) Figures on the right side indicate marks.
(2) Give your answers to the point.

- 1 (a) What is Productivity ? State the factors affecting it. 10
(b) Write a note on Product Development. 10

OR

- 1 What is meant by Time Study ? Describe its advantages and disadvantages. 20

- 2 What is a Material Handling ? State its various means. 20

OR

- 2 Explain the importance of purchasing and discuss purchasing policy. 20

- 3 What is Industrial Accident ? Mention the causes and effects of Industrial Accident and suggest its different remedies. 20

OR

- 3 (a) What is Industrial Fatigue ? State the effects of Industrial Fatigue. 10
(b) State the guiding principles of Risks Management. 10

- 4 (a) Discuss Import-Export procedure and policy in India. **10**
(b) Write note on a programme of Labour Welfare. **10**

OR

- 4 Explain the management of multinational corporation **20**
state its merits and demerits.

- 5 Write short notes : (any four) **20**

- (1) Life cycle of Product
- (2) A.B.C. Analysis
- (3) Japanese Management Style
- (4) Just in Time Approach (JIT)
- (5) Work Measurement
- (6) Stock Ratio
- (7) Social Security
- (8) Product Mix.
